

Beskrivelse af lovudkastet

Forslaget til loven om børns familiemæssige retsstilling har opsamlet løvbestemmelser i 3 love: myndighedsloven, ægteskabsloven og loven om børns retsstilling og samlet dem i én lov. Baggrunden for dette er, at barnets ret udgør en så overordnet interesse, at disse spørgsmål må behandles under ét og i en sammenhæng fremfor at være spredt i tilfældige historiske bestemte love.

Lovudkastet bygger på følgende principper:

- A. Et barn har ret til to forældre.
- B. Begge forældre har som udgangspunkt del i forældremyndigheden uafhængigt af ægteskab eller samliv.
- C. Spørgsmålet om forældremyndigheden løsrives fra situationen omkring samlivsophævelse, separation og skilsmisse.
- D. Sondringen mellem ægtebørn og børn født uden for ægteskab forsvinder.
- E. Også den mand, der mener at være far til barnet, kan rejse faderskabssag.
- F. Samkvemsretten styrkes og udvides og indeholder beføjelser.
- G. Forældremyndigheden kan overføres til den samkviksberettigede ved gentagen ubegrundet boykot af samkviksretten.
- H. Mulighed for domstolsbehandling af forældremyndighedsspørgsmål.

Udkastet til loven om børns familieretlige stilling indeholder den indledende bestemmelse om barnets ret til to forældre. Denne fundamentale ret tjener som fortolkningsbidrag for de efterfølgende kapitler. Herudover indeholder udkastet 3 kapitler: faderskab, forældremyndighed og barnets forsørgelse og bidrag til udgifter ved fødslen. Endvidere overgangsbestemmelser og øvrige bestemmelser.

For så vidt angår reglerne om faderskab og moderskab er disse stort set uændrede. Forskellen ligger hovedsagelig i retsvirkningen heraf, nemlig forældremyndigheden. Faderen har nu også fået ret til at tage initiativet til at anerkende sit barn, hvilket også kan ske under svangerskabet, således at papirløse forældre i lighed med gifte forældre kan have papirerne i orden inden fødslen, dersom de ønsker det.

Også en væsentlig del af reglerne om forældremyndighed er bevaret. Forskellen er dels, at papirløse forældre har fælles forældremyndighed i lighed med gifte forældre og dels, at spørgsmålet om forældremyndighed fuldstændig er løst fra separations- og skilsmisssituationen. Afgørende for ophør af fælles forældremyndighed er den ene eller begge forældres ønske herom, udtrykt ved henvendelse

til overøvrigheden eller ved sagsanlæg for domstolene. Lovudkastet forudsætter således begge forældres engagement i og ansvar for barnet. Det er parternes egen vurdering af situationens uholdbarhed, der udløser retssystemet og dets løsning på dette problem, nemlig at forældremyndigheden fratages én af forældrene.

Men selv i denne situation er der gennem udvidelse af samkviksretten forudsat engagement og ansvar for barnet. Samkviksretten er derfor mere omfattende end hidtil og indbefatter en ret til at øve indflydelse på barnet. Når omfanget af samkviksretten udvides, må der følge beføjelser med, så aktiviteterne med barnet kan blive meningsfyldte.

En udvidet samkviksret giver barnet mulighed for tættere kontakt med den anden forælder og dennes evt. nye familie. Ved den samkviksberettigedes død kan det således være hensigtsmæssigt, at samkviksretten overføres, eksempelvis når der er halvsøskende til den samkviksberettigedes ægtefælle eller samlever(ske).

Til trods for en udvidet samkviksret vil der naturligvis være tilfælde, hvor denne ikke er hensigtsmæssig. Derfor er der i samme grad som hidtil mulighed for at udelukke eller begrænse samkviksretten, når denne ikke er i barnets interesse.

Når forældremyndigheden er tillagt den ene, er der i samme omfang som hidtil mulighed for en overførsel. Herudover er der åbnet mulighed for, at der kan ske overførsel af forældremyndigheden til den samkviksberettigede i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren ubegrundet modarbejder samkviksretten, f.eks. på grund af manglende forståelse for barnets ret til to forældre og dermed meningsfyldt samkvik med begge parter. Tit og ofte er forældrene begge egnede til at opdrage børnene, men når en af parterne begærer det, skal der træffes en afgørelse. Denne afgørelse, der tillægger en af forældrene forældremyndigheden, fritager dog ikke denne forælder fra loyalt i barnets interesse at samarbejde med den samkviksberettigede. Derfor er denne sanktionsmulighed en understregning af forældrenes pligt til trods ulige rettigheder loyalt at samarbejde for barnets skyld.

Reglerne om barnets forsørgelse og bidrag til udgifter ved barnets fødsel er fuldstændig uændrede.

Forslaget er i det væsentlige udarbejdet af Foreningen far/mor MK ved Mikkel Emmertsen med assistance af Kirsten Borgsmidt, og forslagsstillerne til nærværende beslutningsforslag står ikke inde for enhver detalje i lovudkastet.